

קולות המגוונים של השופר

הרב ד"ר אהרן אדלר

ספר אבודרהם סדר תפלת ראש השנה

כתב רבי סעדיה מה שצונו הבורא יתברך לתקוע בשופר בר"ה יש בזה עשרה ענינים. הענין הראשון מפני שהיום היתה תחלת הבריאה שבו ברא הקב"ה את העולם ומלך עליו וכן עושין המלכים בתחלת מלכותם שתוקעין לפניהם בחצוצרות ובקרנות להודיע ולהשמיע בכ"מ התחלת מלכותם. (ואין) [וכן] אנו ממליכין עלינו את הבורא ליום זה. וכך אמר דוד (תה' צח, ו) בחצוצרות וקול שופר הריעו לפני המלך ה'. והענין השני כי יום ר"ה הוא ראשון לעשרת ימי תשובה ותוקעין בו בשופר להכריז על ראשנו כמי שמזהיר ואומר כל הרוצה לשוב ישוב ואם לאו אל יקרא תגר על עצמו. וכן עושין המלכים מזהירין את העולם תחלה בגזירותם וכל העובר אחר האזהרה אין שומעין לו טענה. והענין השלישי להזכירנו מעמד הר סיני שנאמר בו (שמות יט, טז) וקול שופר חזק מאד. ונקבל על עצמינו מה שקבלו אבותינו על עצמם נעשה ונשמע. והענין הרביעי להזכירנו דברי הנביאים שנמשלו כתקיעת שופר שנאמר (יחז' לג, ד) ושמע השומע את קול השופר ולא נזהר תבא חרב ותקחהו דמו בראשו יהיה והוא נזהר נפשו מלט. והענין החמישי להזכירנו חרבן בית המקדש וקול תרועת מלחמת האויבים כמו שנאמר (עי' ירמיה ד, יט) כי קול שופר שמעה נפשי תרועת מלחמה וכשאנו שומעים קול השופר נבקש מאת השם על בנין בית המקדש. והענין השישי להזכירנו עקידת יצחק שמסר נפשו לשמים וכן אנחנו נמסור נפשנו על קדושת שמו ויעלה זכרונו לפניו לטובה. וענין השביעי כשנשמע תקיעת השופר נירא ונחרד ונשבר עצמנו לפני הבורא. כי כך הוא טבע השופר מרעיד ומחריד כמו שנאמר (עמוס ג, ו) אם יתקע שופר בעיר ועם לא יחרדו. והענין השמיני להזכיר יום הדין הגדול ולירא ממנו שנאמר בו (צפניה א, טז) קרוב יום ה' הגדול קרוב ומהר מאד יום שופר ותרועה. וענין התשיעי להזכירנו קבוץ נדחי ישראל ולהתאוות אליו שנאמר בו (ישעיה כז, יג) והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול ובאו האובדים בארץ אשור וכו'. והענין העשירי להזכירנו תחיית המתים ולהאמין בה שנאמר בה (ישעיה יח, ג) כל יושבי תבל ארץ כנשוא נס הרים תראו וכתקוע שופר תשמעו. ואומר במדרש (עי' זוהר שופטים) כל השנה השטן מקטרג על ישראל לפני הקב"ה והקב"ה דוחה אותו לר"ה ליום הדין ובר"ה בא השטן לקטרג מביא החמה להעיד על עונותיהם של ישראל והחמה מעידה. והקב"ה אומר לו הרי עד אחד ואין עד אחד נאמן הבא עד אחר עמך והוא הולך להביא את הלבנה ואינו מוצא אותה שהיא נכסית שנאמר (תהלים פא, ג) תקעו בחודש שופר בכסה ליום חגנו. יום שהלבנה מתבקשת ואינה נמצאת שהיא מכוסה. ועוד תמצא בכסה בגימטריא לבנה לרמוז שהיא מתכסה בו. ואמרינן בפסיקתא (דר"כ בחדש השביעי) ר' ברכיה פתח תקעו בחדש שופר בכסה ליום חגנו וכל החדשים אינה נכסים אלא ליום חגנו והלא ניסן חדש ונתכסה ויש לו חג חגו בפני עצמו. אלא חדש ויש לו חג וחגו בו יומו ואי זה זה תשרי תשרי כתיב ע"ש תשרי ותשבוק על חוביהם אימתי בחדש השביעי (ויקר' כז).